

נגד המקטרגים

שיחות רבנו הרב צבי יהודה הכהן קוק

עריכה ומקורות: הרב שלמה אבינר

ד' שונא את המקטרגים

"ואראה את ד' ישב על כסא רם ונשא"¹. ישעיהו הנביא נרעש ומזועזע מהן: אמרתי! מי אני ומה אני? בן אדם בגוף! "טמא שפתים"². בשפתי הטמאות ביטאתי את שם ד'! אני נמצא במצב בעליון, בגדות היותר עליונה ויחד עם זה הנני מדבר בטומאת שפתיים מפני ש"בתוך עם טמא שפתיים אנכי יושב"².

אחרי הטענות האלה על הציבור ומצב העם, מייד קופץ אחד מן השרפים. "שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים שש כנפים לאחד"³. "ועף אלי אחד מן השרפים ובידו רצפה"⁴. אתה אמרת על כלל ישראל "עם טמא שפתים"? ! יש להגעיל לך את הפה! במדרש יש הרחבה: על עצמך, אתה רשאי לומר, אבל על העם אינך רשאי⁵. "רצפה על השפתים!" בענין זה, יש אצל חז"ל ביקורת גם על קדושים. הגאון מווילנא כותב: "ד' יתברך שונא המקטרג על בניו, אפילו קדושים"⁶. ישעיהו הנביא היה ודאי קדוש, אבל מי שמקטרג: "עם טמא שפתים", – מייד יש להגעיל לו את השפתים.

קנאת בשר ודם

גם אליהו הנביא אמר "קנא קנאתי לד' אלהי צבאות"⁷, ועל כך יש בירור ארוך במדרש נאמר לו מן השמים:

-
- * מתוך שיחת רבנו הפטרת יתרו תשל"ב
1. ישעיה ו א
 2. ישעיה ו ה
 3. ישעיה ו ב
 4. ישעיה ו ו
 5. ילקו"ש תו. שהש"ד א לט
 6. פירוש הגר"א על תקו"ז תיקון כא עמ' נז
 7. מלכים א יט י

- על מה אתה מקנא?
- "כי עזבו בריתך בני ישראל".
- הברית הזו - בריתי או בריתך?
- ריבונו של עולם, בריתך היא.
- אז מה אתה רוצה?
- "את מזבחתיך הרסו".
- מזבחותיך, ריבונו של עולם.
- אז מה אתה רוצה?
- "נביאיך הרגו בחרב".
- נביאי הם או נביאיך?"
- נביאך, ריבונו של עולם.
- אז מה אתה רוצה?
- "ויבקשו את נפשי לקחתה".
- עכשיו הכל מובן!⁸.

מי יכול לומר דברים נוראים כאלה? האם היינו יכולים? אך חז"ל מרשים לעצמם לאומרם! הם מטיחים ביקורת אפילו על קדושי קדושים, כגון אליהו וישעיהו, כאשר זה נוגע לקטרוג על כלל ישראל.

טהרת הדיבור

יש להתכונן בטהרת הפה, הלשון והדיבור. השפתיים מיוחדות עבור "ד" שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך"⁹. יש לזכור זאת יותר ויותר, יש ללמוד בספר "חפץ חיים" שהתגלה אלינו עבור טהרת הדיבור והלשון. חז"ל מגדירים: "מה אומנותו של אדם בעולם הזה? ישים עצמו כאילם. יכול אף לדברי תורה? תלמוד לומר: צדק תדברון"¹⁰. ככל שנשתמש בכישרון הדיבור לדברי תורה, לדיבור טהור בין חברים - אשרינו.

8. שהש"ר א לט. אגרת קידוש השם לרמב"ם

9. תהילים נא

10. חולין פט א